

Chladné léto 1945 na polské hranici

Češi a územní expanze?
O **zabraní části Polska**
a **zarovnání hranic** se před
68 lety pokusila
Československá armáda.
Chybělo málo a obě strany se
pustily do sebe.

**TOMÁŠ
VLACH**
editor ČT24

Máte dvě hodiny na odchod,“ nekompromisně prohlásil český velitel poté, co jeho oddíl zabral nádraží v polských Chalupkách. Dvě čety samopalníků, mezi nimiž byli ostrřílení veteráni Svobodova sboru, pak začali důsledně strhávat polské emblémy a vlajky. Objevíli se i železničáři a začali nádraží připravovat na provoz jižního směru, kde až dosud koloje přetínaly hranice.

Byl 10. červen 1945 a Československá armáda začala historicky jedinečnou operaci s cílem zabrat území cizího státu – poraženého Německa, jehož část měla připadnout Polsku. Z mála objevených dokumentů se lze domnívat, že plán předpokládal zabraní rozsáhlých oblastí v Kladsku a Ratibořsku. Bez ohledu na to, že podle předběžných dohod mezi vítěznými mocnostmi měly hranice Československa zůstat v prakticky stejné podobě jako před válkou.

Podplukovník posunul hranici

S živelnými nájezdy na německé území začali Češi ihned po osvobození. Polské dokumenty hovoří třeba o šedesátilenné skupině bojovníků, zřejmě revolučních gardistů, kteří už v květnu pronikli do města Kladsko, stejně jako další incidenty mezi českými milicemi a přichá-

Demonstrace nových osídlenců v Kladsku v roce 1946, rok po pohraničním sporu

dnější Lewin, železniční uzel Medzilesie a menší venkovské oblasti kolem Hlubčic a Ratiboře.

Velitel první tankové brigády Vladimír Janko vyslal své důstojníky do Ratiboře za posádkovým komandantem Rudé armády Nedorezovem. Sověti totiž měli na starosti správu dobytých teritorií společně s Poláky, navíc měli zásadní vliv na polskou armádu. Sovětský podplukovník požadoval Československých kolegů vyslechl, neměl je však tak ověřit a tak im postupoval.

OTO: POLSKI NEWSWEEK, ARCHIV // SIMON / LN

Náčelník
hlavního
štábu
**Bohumil
Boček**,
který vydal
rozkaz
k postupu
do Polska

Plukovník
**Vladimír
Janko**
velel
tankovému
sboru
a vedl
jednání
s Poláky

Polský
ministr
obran
maršál
**Michal
Zymierski**
na česko-
slovenský
výpad
velmi ostře
odpověděl

verní hranici země plus ještě rozsáhla území kolem Odry navíc. Takto definuje operaci i jeden ze dvou známých rozkazů vztahujících se k operaci – *Osobní a tajná instrukce pro velitele oblasti Brno* z 2. června 1945. Druhý rozkaz pak nařizoval přesun 1. československé samostatné tankové brigády do oblasti Moravské Ostravy.

Oba dokumenty vydal náčelník hlavního štábu Bohumil Boček Trest, který premiér Fierlinger sli-

„Z československé
strany nešlo
o důsledné
obsazování polského
území, ale spíš
o průzkum bojem,“
říká historik Bílek

Michal Kutna, který dle svých zápisů krátce předtím ještě vyháněl z Čech zbytky německé armády. „Naše jednotka přijela na kolech do Kudowy, na hranicím přechodu jsme zastihli jakési civilisty, kteří nám vše hladce předali. A pak jsme zamířili do první restaurace hned u hlavní silnice,“ dodává s tím, že vše se obešlo zcela bez excesů.

Vláda: O akci nic nevíme

Zástupce Československé armády